

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/179/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2223010399
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2223010399.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov JUDr. Andrey Kondllovej a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D., trvale bytom E. F. XX/XX, G. H., t. č. vo väzbe v ÚVV Leopoldov, pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. b) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 26.07.2023, č. k. 25T/33/2023-304, na verejnom zasadnutí konanom dňa 09.01.2024 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného A. B. zamietá.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný A. B. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že od presne nezisteného dňa a mesiaca roku 2012 do dňa 18.12.2022, kedy došlo k obmedzeniu jeho osobnej slobody, najmenej však 10 rokov, na adrese G. H., E. F. C. XX/XX, kde žil so svojou manželkou - poškodenou I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. H., E. F. C. XX/XX, takmer každý deň vyvolával pod vplyvom alkoholu hádky a konflikty rôznej povahy, počas ktorých poškodenú urážal a vulgárne jej nadával, hovoril jej, že je kurva, piča s rakovinou, že má zdochnúť, posielal ju do piče, nazýval ju rakovinou, čím ju zároveň neustále ponižoval a vyvolával v nej stres, taktiež poškodenej neustále niečo vytýkal, napríklad, že pozerá televízor alebo že navarila pomyje, v presne nezistených intervaloch sa jej tiež vyhrožoval zabitím, minimálne dvakrát počas uvedeného obdobia na poškodenú zaútočil aj fyzicky, a to na jar alebo v lete roku 2022, kedy bol opäť pod vplyvom alkoholu, a kedy chcel s lopatou v ruke udrieť poškodenú, pričom jej hovoril, že teraz zдохne, a následne dňa 17.12.2022 v nočných hodinách, kedy po predchádzajúcej slovnej hádke vzal zo stola kuchynský nôž s čiernou rukoväťou, následne začal poškodenú škrtiť, potom nôž, ktorý držal v ruke, priložil ku krku poškodenej a spôsobil jej drobné povrchové poranenie, ktoré si nevyžiadalo lekárske ošetrenie, pričom poškodenej hovoril: „chod do piče, lebo ťa zabijem, ty rakovina“, vyššie popísaným konaním pritom spôsobil svojej manželke fyzické, ale najmä psychické utrpenie, keďže táto pociťovala v dôsledku jeho správania sa neustály stres, strach, frustráciu a konaním obvineného bola tiež dlhodobo traumatizovaná.

Za to obžalovanému okresný súd uložil podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. l), § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona (per analogiam) trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 8 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 73 ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona bolo obžalovanému uložené ochranné psychiatrické protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že na hlavnom pojednávaní dňa 26.07.2023 obžalovaný v súlade s ustanovením § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a ľutuje spáchanie činu. Vzhľadom k tomu, že obžalovaný odpovedal kladne na otázky uvedené v § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku a prokurátor a poškodená navrhli prijať vyhlásenie obžalovaného, že je vinný zo spáchania skutku, okresný súd prijal vyhlásenie obžalovaného, ktorému nasvedčujú aj ďalšie dôkazy zadovážené v prípravnom konaní. Zároveň vyhlásil, že nevykoná dokazovanie v rozsahu v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku a vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného, oboznámením záverov znaleckého posudku č. 1/2023 zo dňa 11.04.2023 vypracovaného súdnym znalcom pre odbor psychológia PhDr. Robertom Máthém, PhD. a záverov znaleckého posudku č. 30/2023 zo dňa 22.02.2023 vypracovaného súdnym znalcom MUDr. Máriom Strakom, znalcom z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria, ako aj oboznámením podstatného obsahu listinných dôkazov - odpis registra trestov, výpis z evidencie CESDAP, odpoveď na lustráciu v SP a odpoveď na lustráciu v GP.

Okresný súd pri ukladaní trestu u obžalovaného prihliadol ako na poľahčujúcu okolnosť, že k spáchaniu trestného činu sa obžalovaný priznal a skutok úprimne oľutoval (§ 36 písm. l) Trestného zákona), zároveň u neho zistil jednu priťažujúcu okolnosť, a to skutočnosť, že už bol v minulosti za trestný čin odsúdený (§ 37 písm. m) Trestného zákona). Pri ukladaní trestu vychádzal zo základnej trestnej sadzby, ktorá je v zmysle § 208 ods. 3 Trestného zákona v rozmedzí 7 až 15 rokov a vzhľadom na výmeru trestnej sadzby nemohol ukladať s ohľadom na ustanovenie § 34 ods. 6 Trestného zákona obžalovanému iný druh trestu, než trest odňatia slobody.

Okresný súd prihliadol na osobné pomery obžalovaného, keď zistil, že obžalovaný je ženatý a je otcom troch dospelých detí, je starobným dôchodcom, ktorý poberá dôchodok, z ktorého hradí náklady na svoje živobytie. Býva v G. H. v rodinnom dome, ktorého je vlastníkom, pričom nemá žiadne dlhy, ani pôžičky. Z hľadiska spôsobu spáchania trestného činu zobral do úvahy, že obžalovaný páchal trestný čin po dobu minimálne desiatich rokov, trestnej činnosti sa obžalovaný dopúšťal pod vplyvom alkoholu s tým, že pri niektorých útokoch na poškodenú, ktorá je jeho blízkou osobou použil aj zbraň.

Okresný súd pri výmere trestu s poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27.06.2017, sp. zn. Tpj 55/2016 ďalej zohľadnil skutočnosť, že obžalovaný učinil na hlavnom pojednávaní vyhlásenie o vine. Zohľadniac túto skutočnosť, zohľadniac rozsah dokazovania ako aj zohľadniac trestnú a priestupkovú minulosť obžalovaného, bolo podľa názoru okresného súdu primerané poskytnúť obžalovanému zvýhodnenie v podobe uloženia miernejšieho trestu. A tak pri použití § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam obžalovanému uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 8 mesiacov, ktorý považoval za primeraný, nie neprimerane prísny, spôsobilý naplniť funkcie trestu podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona.

Uloženie ešte miernejšieho trestu, ako bol obžalovanému uložený, považoval okresný súd za vylúčené vzhľadom na spôsob spáchania činu, keď konštatoval, že nezistil žiadne také mimoriadne okolnosti prípadu, pre ktoré by bolo možné pristúpiť k mimoriadnemu zníženiu trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, pretože pokiaľ ide o okolnosti prejednávaneho prípadu, tie sú pre obžalovaného nepriaznivé (páchanie násilného trestného činu po mimoriadne dlhý čas pod vplyvom alkoholu v niektorých prípadoch aj so zbraňou voči blízkej osobe). Rovnako pokiaľ ide o pomery obžalovaného, ani tie nie sú podľa názoru okresného súdu žiadnym spôsobom také mimoriadne, že by uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 4 roky a 8 mesiacov predstavovalo neprimerane prísny postih. Okresný súd konštatoval, že uložený trest je síce pre obžalovaného vážnym postihom, avšak plne odzrkadľuje stíhaný skutok a spôsob jeho spáchania.

Keďže obžalovaný nebol v predchádzajúcich 10 rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, okresný súd podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil obžalovaného na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný, čo do výroku o treste. V písomných dôvodoch odvolania obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu uviedol, že pokladá za dôvodné zníženie trestu podľa § 39 Trestného zákona. Namietal, že pokiaľ súd rozhodol analogicky k ustanoveniu § 39 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, tak musí ísť nielen o dohodu o vine, ale aj o dohodu prijatí trestu a preto platí, že súd v prejednávanej trestnej veci nebol viazaný takýmto určením výšky trestu. Poukázal

na skutočnosť, že manželka žije s ním 54 rokov, len posledných 10 rokov, po jeho odchode do starobného dôchodku začal neprimerane piť a nevhodne sa správať. Poškodená je vážne chorá, spolu vychovali tri deti, poškodené žije sama, políciu privolala družka syna. Postoj poškodenej sa k nemu zásadne v priebehu konania zmenil a nútenou abstinenciou vo väzbe sa zmenilo aj jeho správanie. Poškodená je traumatizovaná a stresovaná z toho, že má obmedzenú osobnú slobodu a dlhý trest nebude pre ňu úľavou, ale naopak predstavuje pre ňu utrpenie aj s dosahom na jej ťažké ochorenie. On má 75 rokov, vo väzení sa bude ťažko adaptovať a to aj pre neznalosť slovenského jazyka, je nižšie adaptovateľný a starobou zoslabený. Podľa jeho názoru aj nižšia výmera trestu by zodpovedala zákonnosti a účelu trestu. Žiadal, aby odvolací súd zrušil výrok o treste napadnuté rozsudku, ktorý pokladá za neprimerane prísny a sám rozhodol tak, že mu uloží trest odňatia slobody v nižšej výmere.

Odvolací súd vo veci vykonal verejné zasadnutie, na ktoré sa dostavil prokurátor krajskej prokuratúry, obžalovaný a obhajca obžalovaného. Prokurátor krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí navrhol odvolaciemu súdu odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť. Obhajca obžalovaného zotrval na odvolacích námietkach a žiadal, aby odvolací súd odvolaniu obžalovaného vyhovel a obžalovanému uložil trest odňatia slobody s poukazom na § 39 ods. 1 Trestného zákona, keď je možné znížiť trest až na dva roky. Obžalovaný sa pripojil ku konečnému návrhu obhajcu.

Podľa § 315 Trestného poriadku, o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

- a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,
- b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo
- c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné. Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, postupom uvedeným v citovanom ustanovení § 317 ods. 1 Trestného poriadku zistil, že odvolanie proti rozsudku okresného súdu podala procesná strana na to oprávnená, a to proti výroku, proti ktorému odvolanie podať mohla, pričom tak urobila v lehote ustanovenej v zákone a dospel k zisteniu, že odvolanie obžalovaného B. nie je dôvodné.

Po preskúmaní spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd vykonal na hlavnom pojednávaní dostatočné dokazovanie ohľadom výroku o treste, správne vyhodnotil osobu obžalovaného a ďalšie skutočnosti potrebné pre uloženie spravodlivého trestu.

Odvolací súd ďalej vyhodnotil, že v predmetnej trestnej veci je možné postupovať v zmysle stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 44/2017 a teda podľa § 39 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona per analogiam, čo napokon okresný súd aj urobil. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu pokiaľ má okresný súd využiť možnosť a aplikovať ustanovenie § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona, t. j. mimoriadne znížiť trest obžalovanému, musí si túto aplikáciu aj dostatočne odôvodniť. Aj pri schválení dohody o vine a treste je úlohou súdu prvého stupňa, aby sa zaoberal primeranosťou trestu a schválil ju (okrem iného) iba vtedy, ak trest považuje za primeraný. Treba zvažovať či práve trest kratšieho trvania, teda trest uložený obžalovanému pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej trestným zákonom bude zákonný, dôvodný, primeraný, spravodlivý a zodpovedajúci tak požiadavke individuálnej

a generálnej prevencie. V tomto prípade aj odvolací súd práve vzhľadom na ustanovenie § 34 ods. 4 Trestného zákona považuje trest kratšieho trvania za zákonný.

Okresný súd sa správne zaoberal aj aplikáciou § 39 ods. 1 Trestného zákona, na čom v podstate obžalovaný založil celé svoje odvolanie. Odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu, keď správne tento nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu podľa odseku 1 § 39 Trestného zákona, keď pod existenciou mimoriadnych skutkových okolností prípadu možno rozumieť existenciu takých okolností, ktoré majú podstatný vplyv na spáchanie trestného činu a ktoré majú objektívny súvis s konkrétnym trestným činom a osobnými pomermi páchatel'a sa rozumejú okolnosti, ktoré vplývajú na osobnosť páchatel'a trestného činu, no neprejavia sa v spôsobe spáchania konkrétneho skutku. Ide teda o súbor určitých okolností, ktoré pôsobia na páchatel'a trestného činu a spravidla majú dlhotrvajúci charakter. Medzi osobné pomery tak možno kategoricky subsumovať intelektuálnu úroveň konkrétneho páchatel'a, psychický stav páchatel'a spočívajúci v slabomyseľnosti, dôveryhodnosti, ovplyvniteľnosti alebo emočnej nevyrovnanosti. Pod mimoriadne pomery páchatel'a možno subsumovať taktiež skutočnosť, že páchatel' trestného činu má početnú rodinu, ktorá je na neho výživou odkázaná a pod. Žiadne takéto skutočnosti ani odvolací súd nezistil. Obžalovaný veľmi nesprávne poukázal na vážnu chorobu svojej manželky, ktorú chcel využiť vo svoj prospech, ale naopak, uvedené treba vyhodnotiť v jeho neprospech, pretože ani táto skutočnosť ho neodradila od páchania závažnej trestnej činnosti.

Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu.

Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

Majúc na zreteli vyššie uvedený účel trestu a jednotlivé hľadiská pre jeho ukladanie, dospel krajský súd k záveru, že okresným súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 8 mesiacov je trestom zákonným, primeraným a spravodlivým, ktorý splní svoju funkciu tak z hľadiska individuálnej, ako aj generálnej prevencie.

Trest odňatia slobody v nižšej výmere, ktorého uloženia sa obžalovaný odvolaním domáhal, by podľa názoru krajského súdu bol trestom nezákonným a nezabezpečil by zákonom predpokladaný účel vymedzený v § 34 ods. 1 Trestného zákona a to nielen zabrániť páchatel'ovi v páchaní ďalšej trestnej činnosti, či vytvoriť mu podmienky pre to, aby v budúcnosti viedol riadny život, ale aj zabezpečiť generálnu prevenciu, t. j. odradiť iných od páchania trestnej činnosti.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd odvolanie obžalovaného A. B. podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne (§ 163 ods. 4, § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.